KULTURSTYRELSEN

FREDNINGSVÆRDIER

TORVET 7, PRÆSTØ

VORDINGBORG KOMMUNE

Besigtigelsesdato:	09.02.2011
Besigtiget af:	Mia Kroer Ræbild
Journalnummer:	2011-7.82.07/390-0001
Kommune:	Vordingborg Kommune
Adresse:	Torvet 7, 4720 Præstø
Betegnelse:	Torvet 7, Præstø
Fredningsår:	1982
Omfang:	*Forhuset (1819, facaden og den ene gavl grundmuret 1846)*

BYGNINGSBESKRIVELSE

Forhuset indgår som en del af husrækken på hjørnet af Torvet og Kittenstræde.

Forhuset er en etage opført i grundmur mod torv og stræde, med brækket hjørne, samt overkalket bindingsværk mod gården. Forhuset er rejst på en sorttjæret støbt, dels kampestenssat sokkel. Facaden er berappet og kalket orange med jernvitriol i kontrast til de hvidpudsede hjørnekvadre og den hvide sparrenkopgesims. Mod gården afsluttes facaden af en overkalket sugfjæl. Forhuset har helvalmet, opskalket, teglhængt tag med ældre støbejernsvinduer. I tagryggen ses to nyere, skurede skorstene med sokkel og gesims. Vinduerne er ældre og hvidmalede, mod torv og stræde er der klassicistiske korspostvinduer, mod gården er der småsprossede sidehængte vinduer. Den tofløjede fyldingsgdør med glas- og træfyldinger mod Torvet er grønmalet og mod gården er to grønmalede revledøre med ældre beslag, over den vestlige er et hvidmalet overvindue.

Forhuset er nyrestaureret, det står med nyere trægulve og pudsede vægge og lofter. De ældre fyldingsdøre og gerichter er bevaret. Der er nyere køkken og bad. En smal lofttrappe fører op til tagetagen, der udgøres af to rum med nyere overflader. I det ene rum er der synlige hanebånd.

BYGNINGSHISTORIE

For- og sidehus er opført i 1819 for byfoged B.H. Dall, der straks efter solgte det videre til ritmester V. Berth. Først i 1846 fik facade og gavl sin grundmur og karakteristiske udsmykning. Bygherren var kunstdrejer Charles Jürgensen. Baghuset opførtes i 1885 for forhenværende bådfører Peter Sørensen.
På et tidspunkt boede der to familier i huset, og tidligere var der to køkkener, det ene er i dag indrettet til badeværelse, samt et fælles toilet. De nuværende skorstene er retablerede.

KILDER

Gamle huse i Præstø, Fredningsstyrelsen og Præstø Kommune, 1979.

MILJØMÆSSIG VÆRDI

Forhusets miljømæssige værdi knytter sig dets prominente let hævede placering på hjørnet af det brede torv og det mod havnen skrånende Kittenstræde modsat byens rådhus.

Torvets byhuse, i en og to etager, samt brostens- og pigstensbelægningen udgør i sammenhæng et homogent og traditionelt bymiljø.

KULTURHISTORISK VÆRDI

Forhuset er et velbevaret eksempel på et lille byhus, hvori der boede flere familier. Den ældre rumstruktur med to identiske rum til køkkenerne, hvorfra der stadig er direkte adgang til gården, og ét fælles toilet vidner om de mere trange boligforhold tidligere.

ARKITEKTONISK VÆRDI

Den arkitektoniske værdi knytter sig til forhusets velproportionerede ydre, der udgøres af det stejle helvalmede tag og de enkeltvist symmetriske facader, der karakteriseres ved de kvaderdekorerede hjørner, sparrenkopgesimsen, de klassicistiske vinduer og den fornemme tofløjede indgangsdør. Tillige er der arkitektonisk værdi i kontrasten mellem den senere, udsmykkede grundmur mod torv og stræde og den enkle bagside, der står oprindelig med overkalket bindingsværk og sugfjæl, sidehængte vinduer og revledøre med ældre beslag.

Ligeledes har bygningens enkle, traditionelle materialevalg værdi; det kalkede murværk og bindingsværk, den sorttjærede sokkel, den hvide gesims, de hvidmalede ældre vinduer, de grønmalede ældre døre og den røde vingetegl.

Indvendigt knytter den arkitektoniske værdi sig til den ældre rumstruktur, herunder køkkenets og badets bevarede døre ud til gården, de ældre fyldingsdøre samt til den stejle loftstrappe ved siden af det lille toiletrum, der vidner om en komprimeret bolig.

BÆRENDE FREDNINGSVÆRDIER

I det ydre knytter de bærende fredningsværdier sig til facadernes forskellige udtryk i grundmur og overkalket bindingsværk samt de kvaderdekorerede hjørner, sparrenkopgesimsen, de ældre vinduer og døre samt det helvalmede tegltag. Hertil kommer den ældre materialeholdning.

I det indre knytter de bærende fredningsværdier sig til den ældre rumstruktur og de ældre fyldingsdøre. Hertil kommer den traditionelle materialeholdning.

ANBEFALINGER

Det anbefales at hoveddørens glasfyldinger erstattes af træfyldinger som tidligere.